

stvenom metodologijom – koju je i sâm kao autor 2001. na Tribini Kajkavskoga spravišća (čiji je voditelj i dopredsjednik društva) govoreći o ispunjenju svoga životnoga puta kajkavštinom – definirao *književno-estetsko znanstvenim i organsko-govorno emotivnim pristupom*. Znanost, jezična izvornost i emotivnost u nepresušnim Skokovim knjižnim krugovima (u kojima prepoznajemo spontano nagnuće prema *simbolici*

broja pet, koji je “broj središta, sklada i ravnoteže”, simbol ‘univerzuma’, višeg reda /savršenstva’) rezultirali su trajnim dobitkom za središte hrvatske književne znanosti, dostojanstvo kajkavskog stvaralačkoga korpusa i kulturno-znanstvenog udjela šireg varaždinskog područja u temeljima hrvatske kulture.

Božica Pažur

ISPISAN ŽIVOTNI I PJSNIČKI KRUG

Ivica Jembrih Cobovički: VSE, KAK SI OSTAVIL, 2014.

Kada se okupljamo u prigodama predstavljanja knjiga, tad je uobičajeno da se najprije rekne koja o “glavnom krivcu”, naime, autoru zbirke, osobito pak stoga što je, kako stoji u impresumu, ona objavljena u povodu 75. godi-
ne njegova rođenja i 55. obljetnice književnoga rada. No, reći pritom nešto novo o Ivici Jembrihu, nakon njegovih četrdesetak zbirki, popraćenih nizom predgovora/pogovora/eseja o njegovom radu bio bi jalov posao jer bi se moglo malo toga reći novoga. Činjenica koja se mora spomenuti jest da je naš autor priznato ime, štoviše, živi klasik hrvatske kajkavske književnosti.

Zato je, umjesto općih, uvodnih formulacija najuputnije zaviriti u samu ovu zbirku o kojoj razgovaramo.

U našim razmišljanjima pođimo najprije od naslova. Naslov je uvijek transparent, barjak, perjanica, on sažima ili naglašava dominantno polazište i stav autorov. Ovaj mi se Jembrihov naslov čini ne samo kao autorovo polazište nego i kao temeljan za njegovu poetiku te ga stoga ubrajam među najbolje među svim naslovima njegovih zbirki. Zato što je silno konotativan i višeznačan. On, najprije, priziva autorovo ishodište, zavičaj; u njemu se ništa promijenilo nije (za razliku od autora); on može sugerirati i kao nečiju izjavu pjesniku, izjavu onih koji su (u fikciji) ostali na gruntu, to jest čiji duh, lik počiva uz to neizmijenjeno stanje i koji je pjesnika radostno dočekao čuvajući drage uspomene. A moguće je naslov tumačiti i kao autorovo skrušeno, nostalgično priznanje, kao kakva razmet-

na sina, koji se vratio svome početku, vrativši se doma u potrazi za najdražom, roditeljevom (očevom) rieči: *Vse kak si ostavil:/kljukuvača v kotu;/ očali, britva, špigelj/ v kište;/kosišče na plotu; rudarska lampa na zidu./ Merzla krušna peč. Vse kak si ostavil. Fali mi – tvoja reč.*

Sve pak povezuje Jembrihova motivacijska, tematska konstanta, njegov odnos prema zavičaju: on je, naime, ostao – eto, i sa svojih 75 ljeta – gregurevečki *dečec* koji se zapravo od svoga zavičaja otrgnuo nikad nije, što pak je svakako dobitak za *horvatski književni kaj*.

Zbirka je strukturirana četverodijelno, dva su poglavlja ispunjena kajem, druga dva standardom. Kao da već time Jembrih, potaknut obljetničkom zgodom, zbirkom želi ispisati zajednički nazivnik, budući da je dosad objavljivao na oba izraza, materinskom i normativnom. Neka mi Ivek ne zamjeri, ali štokavske stihove, poglavito u ovoj zbirci, ipak zasjenjuje njegov *kaj*, oni su motivski i formativno-strukturno gotovo isti, ali su lišeni specifične kajkavske melodičnosti te bih zato u ovoj prigodi ponešto napomenuo o njegovim stihovima na rodnoj kajkavštini.

Jer u njoj je Jembrih pravi, u njoj je svoj, nju, tu materinu *rieč* gorljivo brani.

Ovo nije samo *zbuntana*, gupčevska obrana *kaja*, nego – jer ne zaboravimo jezik je biće – svega što taj kaj nosi u sebi i priziva: djetinjstvo, dom, huste, polja, cujzeka, mujceke... Svega, dakle, što su književni toposi Ivica Jembriha. Reklo bi se, štoviše, da ovom zbirkom on u

ovoj obljetničkoj prigodi ispisuje svoj *circulus vitiosis*, svoj ne samo pjesnički nego i životni krug, ona ga na simboličan a znakovit način zatvara upravo u svome ishodištu. Zato i ovi stihovi djeluju nekako smirujuće, ne onako bujno metaforično, uskipjelo kao u prijašnjim zbirka-ma. Jembrih kao da njome podvlači crtu. No, kao što mi je Joža Horvat za "Molitvu prije plovidbe" u jednom razgovoru rekao da je to njegova zadnja knjiga a onda nas opet ugodno knji-

ževno iznenadio, to isto će nam spremi i naš svečar.

Ivek Jembrih književni je meštar kajkavske riječi te bismo od njega s radošću trebali očekivati još koju ukoričenu kajkavsku meštiju. U tom smislu mu i čestitam njegove obljetnice. Dej mu, dragi Božek, još *dogo let živeti med nami*.

Stjepan Hranjec

**PREGLEDAVANJE ALBUMA VINKA HASNEKA – PJSNIČKO
KADRIRANJE ZNAČENJSKIH SLIKA**
(*Pučko otvoreno učilište Sv. Ivan Zelina, Mala biblioteka*
"Dragutin Domjanić", knj. 75, 2014. - ur. Ivo Kalinski)

S uvidom u dosadašnji pjesnički opus, nova kajkavska zbirka Vinka Hasneka spontano nas nuka na dopunu naslovno zadate sintagme (*Pregledavanje albuma*), te bismo je skoro i mogli nastaviti asocijativnom dopunom toga "niza": 'pregledavanje albuma', 'listanje života', 'kolažiranje tjeskobe', 'pjesničko kadriranje značenskih slika'...itd.

Pojavivši se 1994. (u svojim mladim zrelim godinama) na XIII. zelinskom recitalu suvremenoga kajkavskoga pjesništva kao svojevrсно "pjesničko čudo" lirska-naivističkom idejom svijeta (u pjesmi *Listopadni obločec*) - dakle, krajem 20. stoljeća, a u tipičnoj maniri razdoblja i stila *moderne* s početka tog našeg stoljeća - autor se književnoj kritici diskretno nametnuo "fenomenom Hasnek". Kao što sustavno sudjeluje u gotovo svim recitalnim literarnim događanjima, Hasnek intimističkim simbolizmom svoje poezije kratkoga stiha, skicoznosti, sintagmatskih naznaka - ali prepoznatljivih, govornih odsječaka materinske kajkavštine Glavnice Donje - sudjeluje u središnjim procesima hrvatske pjesničke postmoderne.

Vinko Hasnek (rođ. 10.12.1952.) jedan je od rijetkih kajkavskih lirika koji bilježi nagli skok takoreći iz osobne stihovne vježbaonice izravno u literaturu, dapače u antologijski korpus suvremenoga kajkavskoga pjesništva - antologiju moderne kajkavske lirike 20. stoljeća

"Rieči sa zviranjka" Jože Skoka (1999.), i to s tri pjesme: *Nepresušeni zviranjek*, *Zdroblena idila*, *Žmirek pri kraju dena*.

Ostanimo, dakle, pri uvjerenju kako Hasnekov "ulazak u literaturu" započinje naivističkom mjerom svoje začudnosti kajkavskom minijaturom *Listopadni obločec* i marijološkom posvetom *Žizek svetleči*, pjesmama s XIII. recitala suvremenog kajkavskog pjesništva "Dragutin Domjanić" Zelina 1994. I pejsažna zaokupljenost, senzacije 'prirode' uopće i marijološki duhovni sklop (od posvete Majci Božjoj do "poetike sjena"), sadržani u spomenute dvije 'recitalne' pjesme, najavile su neprijepornu mjeru Hasnekova pjesničkog moderniteta. Mogli bismo tu poeziju odrediti kao liriku identiteta, "zdroblenog", raslojenog identiteta - kojom se osobitošću ona izravno uključuje u suvremeno hrvatsko pjesništvo. Podsjetimo, svoju prvu zbirku, 1995. u izdanju *Kajkavskoga spravišča*, Hasnek je i naslovio *Zdroblena idila*.

U predgovoru pjesničkom zborniku s XIII. zelinskog recitala (*Parabola s namjernim čitanjem*) Ivo Kalinski - govoreći o osobitostima suvremene kajkavske pjesničke estetike (koja sve manje "prepoznaje idiličnost", "arkadičnost") - ustvrdio je kako "čak i u *pejsažnijim krokijima*, *neočekivano*, u 'objektivnom' opisanju krajobraznih obilježja, u nijansiranju boja i stvaranju posebne ugođajnosti, atmosfere